

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Barbalics Ügyvédi Iroda (fél címe 1, ügyintéző: dr. Barbalics Péter ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (1440 Budapest, Pf. 1., ügyintéző: ... jogtanácsos) által képviselt Magyar Állam alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2013. szeptember 19. napján meghozott, 33.P.23.739/2012/11. számú ítélete ellen a felperes részéről 12. és 14. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

i t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 15.000 (Tizenötezer) forint fellebbezési költséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 48.000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 30.000 forint perköltséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 36.000 forint kereseti illetéket.

Az elsőfokú bíróság ítéletében ismertette a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 28. § (1) bekezdését, 75. § (1) bekezdését és 76. §-át, az Alkotmány 54. § (1) bekezdését, az Alaptörvény II. cikkét, az Alkotmánybíróság 64/1991. (XII. 17.) AB határozatát.

Elsősorban a felperes keresetösségi jogosultságát vizsgálta az alperessel szemben, illetőleg azt, hogy az alperessel szemben a felperesi igény érvényesíthető-e.

Kifejtette, hogy a felperes az emberi méltóságának megsértésével kapcsolatosan perben perbeli legitimációval rendelkezett.

Ezt követően azt vizsgálta, hogy a felperes jogosult-e a keresettel érvényesített jog perben való érvényesítésére. Megítélése szerint a felperesi kereseti kérelem alapvetően arra irányult, hogy a bíróság azt állapítsa meg, hogy az alperes nem tett eleget egy jogszabály megalkotására vonatkozó kötelezettségének, annak ellenére, hogy a népszavazás az Országgyűlésre kötelező eredménnyel járt. Ennek következményeként sérülhetett a felperes emberi méltósága, mert a népszavazás eredménye alapján kötelező volt az MSZMP vagyonelszámoltatása és csak így érvényesülhetett a néphatalom.

Az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy a felperes az alperessel szemben igényérvényesítési jogosultsággal a perben előadott jog tekintetében nem rendelkezik. A személyhez fűződő jogok személyes érvényesítési kötelezettsége

alapján az eljárást kezdeményező személynek a közvetlen érintettsége kell hogy fennálljon a jogsértés tekintetében. Kifejtette, hogy nincs olyan hatályos törvényi szabályozás, amely alapján egy tágabb közösséget egészben, vagy jelentős részben érintő jogsértés esetén a közösség egésze, vagy annak egy tagja jogosult fellépni. A személyiségi jogok esetén a jogvédelem kifejezetten arra a személyre korlátozódik, akinek a sérelme egyértelműen megállapítható.

Arra következtetett, hogy a felperes, mint az ún. 4 igenes népszavazás harmadik kérdésére igennel válaszoló csoportjának tagja, perbeli legitimáció hiányában személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása iránti keresetet nem terjeszthetett elő. Személyiségi jogvédelem iránti igény csak akkor érvényesíthető, ha a jogsérelem valamely felismerhető személlyel hozható kapcsolatba. A perben külön nem vizsgált alperesi tevékenység még mulasztás esetében sem sérthetné a felperes személyhez fűződő jogát.

Kiemelte, hogy a polgári perben eljáró bíróság személyiségi jogsértés megállapítása iránti perben nem foglalhat állást olyan kérdésekben, mint a pártok nyilvántartásával kapcsolatos bírósági tevékenység, a földhivatalok által nyilvántartott kezelői jogok, vagy tulajdonjog bejegyzése, törlése vonatkozásában végzett tevékenységek. Úgyszintén nem foglalhatott állást abban, hogy a jogalkotó szerv a jogalkotási folyamat keretében hozott-e jogszabályokat, azokat megfelelő tartalommal alkotta-e meg, és ehhez mennyiben igazodtak az Országgyűlés, illetőleg az Állami Számvevőszék határozatai. Nem érinthette azt sem, hogy korábban jogerősen befejezett perekben bármilyen eljárásjogi jogszabálysértés történt-e, illetve az adott perben korábban peres felek perbeli jogképességgel rendelkeztek-e.

Kiemelte azt is, hogy a személyhez fűződő jogok megsértése miatt indított eljárás nem alkalmas az egyéb eljárásokra tartozó, vagy szakmai kérdéseket érintő állásfoglalások megtételére.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, melyben kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a keresetnek helyt adó döntés meghozatalát.

Másodlagosan indítványozta az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását.

Megítélése szerint, az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az általa, a népszavazás során gyakorolt beleszólási jogot, melynek alapján a törvényi kötelezettség szerinti végrehajtás elmaradt.

Álláspontja szerint, a rendszerváltás óta eltelt 24 év ellenére továbbra sem lehet teljes körűen megismerni az állami tulajdonokra vonatkozó közérdekű és közérdekből nyilvános adatokat.

Téves az elsőfokú bíróságnak az az álláspontja, hogy a felperes személyiségi jog megsértésének megállapítása iránti keresetet nem terjeszthetett elő. Az elsőfokú bíróság álláspontja azt jelenti, hogy az állam semmilyen felelősséggel nem tartozik az állampolgárainak jogot biztosító törvényi rendelkezések megsértése esetén. Az elsőfokú bíróság a téves álláspontja miatt a felperes keresetének érdemi vizsgálatát teljes egészében mellőzte. Az a tény, hogy az állam egy kötelező állampolgári döntést nem hajtott végre, önmagában sérti minden magyar állampolgár önbecslését és emberi méltóságát. A strasbourgi bírósági gyakorlat is mindig az állam felelősségét állapítja meg, mivel az állam felelős bármelyik szerve, vagy intézménye jogsértéseiért.

Határozott álláspontja szerint a népszavazás eredményeként az MSZP nem számolhatott el az MSZMP elszámolási kötelezettség alóli mentesülését eredményezően. Előadta, hogy a rendelkezésre álló iratok alapján az elszámolásra kötelezett MSZMP nem szűnt meg, az lényegében 1956-tól jogfolytonosan működik, ezért az ezzel ellentétes tartalmú bírósági határozatok nem tényszerű adatokat tartalmaznak. Az MSZP által benyújtott vagyonszámlálás nem lehet azonos az MSZMP-re kötelező népszavazási eredmény végrehajtása folytán teljesítendő

vagyonelszámolással, mivel az MSZP-nek az MSZMP nem volt és nem is lehetett jogelődje. A felróható magatartás miatt közérdekű adatok nem állnak rendelkezésre az elszámolással kapcsolatosan, ezért azok nyilvánvalóan nem is ismerhetők meg. Hivatkozott arra is, hogy a hatalmi ágak szétválasztásának elve ellenére az állam felelőssége egy és oszthatatlan.

A felperes a személyiségi joga megsértésén túlmenően egyéb igénnyel nem lépett fel az alperessel szemben, ez azonban nem zárja ki azt, hogy a saját álláspontjának alátámasztásául egyéb eljárásokban született határozatokban foglaltakra hivatkozzon álláspontjának megfelelő alátámasztására.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

A fellebbezés nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemi döntésével egyetértett, ezért ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére nem látott indokot, mivel erre okot adó körülményt nem észlelt, figyelemmel a Pp. 252. §-ban foglaltakra.

A peres felek viszonylatában alapvetően azt kellett értékelni, hogy a felperes által érvényesített személyiségi jog megsértése iránti igény kifejezetten a Magyar Állammal szemben érvényesíthető-e.

Az állam tevékenységét alapvetően az állami szervezetrendszer működésével valósítja meg. Az állam kizárólag olyan polgári jogviszonyokban - azon belül pedig vagyoni jogviszonyokban - rendelkezik jogi személyiséggel, melyekben magánjogi értelemben jogosultságokkal rendelkezik és kötelezettségek terhelik. A polgári jog által védett, abszolút szerkezetű (a jogosult mindenkivel szemben megóvhatja jogát) jogviszonyt feltételező személyiségi jogvédelem az állammal szembeni jogosultságot is jelent. A felperes által személyiségi joga megsértésének alapjául szolgáló népszavazás eredményének végrehajtásával kapcsolatos igény azonban nem polgári jogviszony, a kérdés alapvetően közjogi viszony keretében vizsgálható.

Az 1989-es népszavazás idején hatályban volt Alkotmány 2. § (2) bekezdése szerint a Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja.

A népszuverenitás közvetlen gyakorlását jelenti az országos népszavazáson való részvétel, melynek döntése a korábban hatályos népszavazásról és a népi kezdeményezésről szóló 1989. évi XVII. törvény 5. § (2) bekezdésének b) pontja szerint az Országgyűlésre kötelező.

Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. § e) pontja szerint az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megszüntetése.

Ezekből a szabályokból egyértelműen következtethető, hogy a népszavazás, és annak eredményeként a közjogi szabályok miként kötelezik az állam törvényalkotó szervezetét - és nem közvetlenül az államot -, továbbá a népszavazás döntése milyen közjogi garanciákon keresztül érvényesül.

A népszuverenitás alkotmányos alapelvehez kapcsolt, felperes által vélt személyiségi jogsérelem közvetlenül az állammal, mint a polgári jogi jogviszonyokban jogképességgel rendelkező jogalannyal szemben a felperes keresetében foglalt módon nem érvényesíthető. A korábban hatályos jogszabályok

egyértelműen meghatározták azt a szervezetet, vagyis az az Országgyűlést, mely a népszavazás eredményének megfelelő döntés meghozatalára a közjogi szabályok alapján köteles. Az Országgyűlés polgári jogi jogképessége hiányában, a Magyar Államnak nem keletkezik felelőssége személyiségi jogsértés miatt. A felperes ezért a jelen perben személyiségi jogsértés miatt az állammal, mint alperessel szemben nem érvényesíthetett igényt.

Nem megalapozott az a felperesi érv sem, hogy az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságok védelméről szóló Rómában 1950. november 4-én kelt Egyezmény alapján indult ügyekben az Emberi Jogok Európai Bírósága is az államot kötelezi. Ezekben az ügyekben az adott állam kötelezésének alapja a hivatkozott nemzetközi egyezmény 33. és 34. cikke, melyek szerint a bíróság elé terjeszthetők azok az ügyek, amelyekben valamely szerződő fél részéről történt a jogsértés. A kérdéses nemzetközi egyezményt, mint a nemzetközi közjog alanyai, a szerződő államok kötötték, ezért az egyezményben foglalt alapjogok megsértése esetén az adott jogsértő államot kötelezi az Emberi Jogok Európai Bírósága a jogsérelem elhárítására.

Mivel az alperessel szemben a keresetben érvényesített igény nem volt érvényesíthető, a felperes fellebbezésben előadott egyéb érveit nem kellett értékelni.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért köteles viselni az alperes másodfokú perköltségét a Pp. 239. §-ának utalószabálya és a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint.

A másodfokú perköltség az alperesi jogi képviselőt a Pp. 67. § (2) bekezdése, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése alapján illeti meg.

Köteles továbbá viselni a felperes a le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2014. december 9.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

. Kisbán Tamás s.k.. Hercsik Zita s.k.
előadó bíró bíró

A kiadmány hitelélül:
tisztviselő